

Prima instanță: Judecătoria Hâncești, sediul Central
(judecător Valentina Suruceanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
(judecători Anatolie Minciună, Victoria Sîrbu și Viorica Mihaila)

Î N C H E I E R E

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în următoarea componență
Președintele completului
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Căpățână Boris, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Balaban Galina,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Căpățână Boris împotriva Biroului Vamal Leușeni, Șendrea Nicolae, intervenient accesoriu Darii Gheorghe cu privire la recunoașterea faptului procurării automobilului, obligarea Biroului Vamal Leușeni de a elibera mijlocul de transport și obligarea pârâtului de a achita taxa pentru păstrarea mijlocului de transport la Biroul Vamal Leușeni și acțiunea reconvențională depusă de Șendrea Nicolae împotriva lui Căpățână Boris, intervenient accesoriu Biroul Vamal Leușeni cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Căpățână Boris și menținută hotărârea Judecătoria Hâncești, sediul Central din 28 iunie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 11 ianuarie 2017, Căpățână Boris a depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Leușeni, Șendrea Nicolae cu privire la recunoașterea faptului procurării automobilului, obligarea Biroului Vamal Leușeni de a elibera mijlocul de transport și obligarea pârâtului de a achita taxa pentru păstrarea mijlocului de transport la Biroul Vamal Leușeni (f.d. 3-6).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la data de 28.10.2008, a încheiat cu Condrea Aurel în calitate de vice-director al SRL „NB Auto” contractul nr. 116, prin care ultimul și-a asumat obligația de selectare, procurare, transportare din Germania în Republica Moldova a unității de transport de model ”Mercedes Benz 515 CDI” în beneficiul lui Căpățână Boris, și anume a autoturismului nou, destinat transportării pasagerilor cu 21 locuri, anul fabricării 2008 de culoarea albă, motorul 2.2, lungimea caroseriei peste 7 metri, de tip maxilan. În acest sens, reclamantul a transmis lui Condrea Aurel, pentru procurarea unității de transport menționate, suma de 43 000 Euro.

Reclamantul mai indică că, pentru identificarea și procurarea unității de transport, Condrea Aurel a încheiat cu Șendrea Nicolae la data de 28.10.2008 contractul nr. 116-A, prin care acesta s-a obligat să procure și să transmită SRL „NB Auto” autoturismul conform caracteristicilor stipulate, primind de la Condrea Aurel suma de 43 000 Euro.

Susține că la data de 30.12.2008, Șendrea Nicolae aflându-se în Germania, or. Tübingen, str. Dusseldorfer 8, la sediul întreprinderii „THT GmbH&Co.KG”, unde era expus pentru vânzare microbuzul de model „Mercedes 515 CDI”, cu numărul VIN-WDB9066551S335932, de culoare albă, anul fabricării 2008, fără destinația de transportare a pasagerilor, a negociat cu vânzătorul prețul de vânzare până la 24 500 Euro.

Totodată, menționează faptul că Șendrea Nicolae, după ce a achitat vânzătorului, în numerar, suma de 20 000 Euro, l-a angajat pe Darie Gheorghe, care presta servicii de transport a autovehiculelor din țările europene, iar la data de 09.02.2009, Șendrea Nicolae a achitat vânzătorului suma rămasă de 4500 Euro.

Afirmă reclamantul că, la solicitarea lui Șendrea Nicolae, vânzătorul și organul vamal al Germaniei „Zoll” au perfectat și au eliberat pe numele lui Darie Gheorghe factura comercială INVOICE cu denumirea Rechnung/Kaufvertrag nr. 09 032/21, precum și declarația Uniunii Europene de export „Europäische Gemeinschaft” nr. AV6784468 din 09.02.2009, în care era indicat prețul real de procurare a unității de transport în sumă de 24 500 Euro și certificatele de înmatriculare cu indicarea numerelor de export cu seria TU 444T.

Invocă și faptul că Șendrea Nicolae a falsificat Actele de însoțire a mijlocului de transport în care au fost introduse un preț mai mare de procurare a microbuzului și anume de 31 900 Euro, în scopul însușirii diferenței în mărime de 7 400 Euro. Ulterior, Darie Gheorghe aflându-se în zona de control vamal Leușeni i-a prezentat actele primite de la Șendrea Nicolae pentru petrecerea procedurilor vamale care conform raportului de expertiză nr. 921 din 28.03.2009, au fost falsificate.

Precizează că pe cazul dat a fost intentată o cauză penală în privința lui Șendrea Nicolae, în cadrul căreia, reclamantul a fost recunoscut în calitate de parte vătămată. Prin sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 29 octombrie 2013, Șendrea Nicolae învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (4) și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost achitat, pe motiv că, faptele acestuia nu întrunesc elementele infracțiunii și respinsă acțiunea civilă. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2014, sentința Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 29 octombrie 2013, a fost casată, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, procesul penal în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, Șendrea Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă de 7 ani închisoare cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de răspundere materială pe un termen de 3 ani. Totodată, s-a încasat de la Șendrea Nicolae în contul părții vătămate Căpățînă Boris suma de 7000 Euro. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2014 a fost menținută Decizia Curții de Apel Chișinău.

Susține că în legătură cu faptul că, la momentul introducerii mijlocului de transport de model „Mercedes Benz” 906 KA, în țară, au apărut întrebări legate de tranzitul și permisiunea

introducerii în țară, acesta a fost depozitat pentru păstrare la parcare cu plată ce aparține Biroului Vamal Leușeni.

Invocă că la data de 06.04.2016, s-a adresat cu cerere Biroului Vamal Leușeni, pentru a i se elibera automobilul, însă a primit refuz.

Solicită obligarea Biroului Vamal Leușeni de a elibera mijlocul de transport și obligarea pârâtului Șendrea Nicolae de a achita taxa pentru păstrarea mijlocului de transport.

La data de 24.05.2017, reprezentantul reclamantului Căpățînă Boris, avocatul Galina Balaban a înaintat cerere de modificare a pretențiilor, solicitând recunoașterea faptului procurării automobilului de model „Mercedes-Benz” tip: 515 CDI, cu șasiul nr. WDB9066551S335932, cu numărul de export Seria TU444T (f.d.115-116).

La data de 27 aprilie 2017, reprezentantul pârâtului Șendrea Nicolae, avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav a înaintat acțiune reconvențională în care a solicitat respingerea acțiunii înaintate de Căpățînă Boris și încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în legătură cu procesul dat, în sumă de 5 000 lei (f.d. 112-113).

Prin încheierea Judecătorei Hâncești, sediul Central din 24 mai 2017, în prezenta cauză civilă a fost atras în calitate de intervenient accesoriu Gheorghe Darii (f.d.122-124).

Prin hotărârea Judecătorei Hâncești, sediul Central din 28 iunie 2017, acțiunea depusă de către Căpățînă Boris împotriva Biroului Vamal Leușeni, Șendrea Nicolae, intervenient accesoriu Darii Gheorghe cu privire la recunoașterea faptului procurării automobilului, obligarea Biroului Vamal Leușeni de a elibera mijlocul de transport și obligarea pârâtului Șendrea Nicolae de a achita taxa pentru păstrarea mijlocului de transport la Biroul Vamal Leușeni, a fost respinsă, ca neîntemeiată, cu admiterea parțială a acțiunii reconvenționale depusă de Șendrea Nicolae și încasarea de la Căpățînă Boris a cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în mărime de 3 500 lei (f.d. 131, 135-140).

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 13 decembrie 2017, a respins apelul declarat de Căpățînă Boris împotriva hotărârii Judecătorei Hâncești, sediul Central din 28 iunie 2017, cu menținerea hotărârii primei instanțe (f.d. 173-183).

În motivarea soluțiilor sale, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că, pretenția reclamantului privind obligarea Biroului Vamal Leușeni de a elibera mijlocul de transport este neîntemeiată, or, la introducerea în țară a mijlocului de transport nu au fost achitate drepturile de import, în conformitate cu prevederile Codului Vamal.

Totodată instanțele au concluzionat că pretenției cu privire la recunoașterea faptului procurării automobilului, urmează a fi respinsă luând în considerație că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2017, adoptată în cauza penală privind învinuirea lui Șendrea Nicolae în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (4) și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, s-a constatat cu certitudine că automobilul în litigiu a fost procurat pentru Căpățînă Boris, or, faptele stabilite prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău, conform art.123 CPC, sunt degrevate de probațiune în litigiul în speță, iar instanțele nu urmează a se expune repetat pe marginea acestor fapte.

Mai mult ca atât, instanțele au reținut că potrivit clauzelor contractului nr. 116 din 28.10.2008, se atestă cu certitudine că automobilul de model „Mercedes” a fost adus din Germania pentru Căpățînă Boris. Astfel, instanțele ierarhic inferioare au conchis că Șendrea

Nicolae nu poate fi obligat de către instanță să achite taxele pentru aflarea automobilului la Biroul Vamal Leușeni.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 17 ianuarie 2018, Căpățînă Boris, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Balaban Galina, a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 și a hotărârii Judecătoriai Hâncești, sediul central din 28 iunie 2017, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie admise integral pretențiile Căpățînă Boris (f.d. 186-192).

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele inferioare, recurentul a indicat că atât instanța de apel cât și instanța de fond nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și anume prevederile art. 19, art. 127² Cod Vamal. Recurentul consideră eronate concluziile instanței de fond și cele de apel, potrivit cărora acțiunea a fost respinsă integral, în condițiile în care în soluțiile sale, instanțele au constatat că prin decizia penală s-a decis că asupra corpului delict urmează să se expună instanța civilă. De asemenea, consideră eronată concluzia privind respingerea pretenției reclamantului privind obligarea lui Șendrea Nicolae de a achita taxa pentru serviciile vamale pentru păstrarea automobilului pe motiv că, conform contractului nr. 116 din 28.10.2008, automobilul de model "Mercedes", a fost adus din Germania pentru Căpățînă Boris, iar Șendrea Nicolae nu poate fi obligat la achitarea taxei pentru aflarea automobilului la Biroul Vamal Leușeni.

Reprezentantul recurentului menționează că având în vedere că acțiunea înaintată face parte din categoria acțiunilor privind repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, pretențiile înaintate de Căpățînă Boris au fost întemeiate pe prevederile art. 1398 alin.(1) Cod Civil, potrivit căruia, cel ce acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Norma de drept citată prevede răspunderea delictuală a persoanelor care au atentat la drepturile absolute ale persoanei vătămate. Deaceia răspunderea pentru dauna cauzată are caracter delictual, independent de faptul, dacă persoana vătămată se află sau nu în raporturi contractuale cu delicventul. Or, în condițiile când toate actele ce țin de procurarea automobilului sunt pe numele lui Darie Gheorghe (Pașaportul tehnic al autovehiculului, factura comercială din 09.02.2009, Declarația de export nr. AV 6784468, Chitanța pentru obiectele primite spre păstrare din 13.03.2009) instanța a reținut neîntemeiată și pretenția reclamantului Căpățînă Boris privind recunoașterea faptului procurării automobilului de model "Mercedes Benz" 906 KA 50, deoarece prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2017, pronunțată în cauza penală de învinuire a lui Șendrea Nicolae a fost stabilit că, automobilul respectiv a fost procurat pentru Căpățînă Boris și instanța de judecată nu poate în ordinea procedurii civile să se expună repetat.

Deasemenea, reprezentantul recurentului în susținerea cererii de recurs a invocat că instanțele inferioare neîntemeiat au admis acțiunea reconvențională înaintată de reprezentantul pârâtului Șendrea Nicolae, avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în legătură cu procesul dat, în sumă de 5000 lei. În acest sens a indicat că conform mandatului avocatului Ciobanu-Nițuleac Vladislav din 23.02.2017 anexat la materialele cauzei, la rubrica semnătura clientului este aplicată semnătura reprezentantului

pârâtului Șendrea Nicolae - Petrușca Iurii, care a fost împuternicit prin procura din 18.02.2014 de a-l reprezenta în fața tuturor organelor de stat și administrative ale RM. Astfel, Petrușca Iurii a semnat mandatul avocatului din 23.02.2017 în afara termenului de valabilitate a procurii menționate, fapt despre care nu se expune nici una dintre cele două instanțe de judecată.

Verificând argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Căpățîna Boris, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Balaban Galina este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 01 februarie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective (f.d. 195).

În termenul acordat, intimatul Șendrea Nicolae, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav a depus referință prin care a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de Boris Căpățîna, cu menținerea fără modificare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 și a hotărârii Hâncești din 28 iunie 2017.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 17923 (f.d.185), decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2017 a fost expediată în adresa părților la data de 14 decembrie 2017, astfel recursul depus la data de 17 ianuarie 2018 se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost înaintat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav, în temeiul mandatului avocațial nr. MA nr. 0553022 din 05 ianuarie 2017 (f.d.2), astfel temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate supra, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;

c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel și instanța de fond s-au pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel și prima instanță nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyian contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordinea de apel și în prima instanță, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Căpățină Boris, prin intermediul reprezentantului său, avocatul său Balaban Galina, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Căpățină Boris, prin intermediul reprezentantului său, avocatul Balaban Galina, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton

